

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 304

כ"ח סיוון
תשפ"ג

פרשת קרח

דרך חיים

לכן מיוחסת מחלוקת זו ל'קרח ועדתו', בלא ייחוסה למשה ואהרן. כי כוונתם של קרח ועדתו לא נבעה לשם בירור האמת, אלא להשגת שררה וכבוד. על כן לא נענו הם לדבריו של משה, עד אשר נכשלו הם ונענשו במחלוקת אותה יצרו.

כלל זה נכון לכל מריבה וויכוח, וביתר שאת כיום שאנו בתקופה מרובת ויכוחים ומחלוקות. עלינו להקפיד לעולם להתעסק בחקר האמת לאמיתה. אם הדיון הופך להתנצחות לשם הכרעת הצד השני ומתוך עקשנות דו-צדדית בלא הקשבה אמיתית - זוהי מחלוקת שאינה לשם שמים.

כותב היעב"ץ על דברי המשנה (אבות ב יד): "ודע מה שתשיב לאפיקורוס" כי אין הכוונה להתווכח איתו על מנת לנצחו, אלא עליו להשיב על שאלותיו עבור עצמי. שכן אם אנסה להשיב לו יתפתח ויכוח, ובזה אין כל סיכוי להפקת תועלת, ודבר שכזה אין התורה מצווה אותנו לעשות. זוהי כוונת האמור "דע מה שתשיב", ולא "דע מה להשיב". אך אם השאלות נשאלות לשם הגעה לחקר האמת ודאי עלינו להשיב כראוי לשואל עד אשר הדברים יובנו בשלמות.

שבת שלום!

"כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים - זו מחלוקת קרח וכל עדתו" (אבות ה יז). יש להבין את ההבדל בין ב' המחלוקות המוזכרות כאן, וכן את האמירה כי מחלוקת שהיא לשם שמיים זוכה להמשיך ולהתקיים.

הרמב"ם ורבנו עובדיה ברטנורא מפרשים כי כאשר שני הצדדים שחולקים במחלוקת מתנצחים על מנת לברר את האמת המלובנת זוכים הם שסופה של מחלוקתם להתקיים, כלומר סופו של הדיון יביא למטרת המחלוקת - בירור האמת. כל מטרת המחלוקת הייתה בעלת כוונה תכליתית להבאת האמת לאור, ולכן מתענגים החולקים בה כאשר מטרתם זו מתקיימת והאמת מתלבנת. הלל ושמאי מובאים כדוגמה למחלוקת שכל מטרתה לא להאבת הניצוח אלא לליבון האמת הטהורה. לעומת זאת, מחלוקת שאינה לשם שמיים באה מתוך אהבת הניצוח ומידת הגאווה, כאשר תכליתו של כל אחד לנצח את רעהו. במחלוקת שכזו לא מטה האחד את אזנו לדברי רעהו על מנת לקבלם, ולכן אין סופה להתקיים, כי אין האמת מתבררת מתוך מחלוקת שכזו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אברהם (אנגלמן) בן משה אליהו ז"ל

הרב אריה לויין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

איש האצ"ל בנימין קפלן הי"ד (שנפל בכיבוש רמלה) היה אומר: "כשדנו אותי הבריטים למאסר עולם, הרי שלא נפלה רוחי רק הודות לרבנו - ר' אריה. כל אימת שביקרני היה אומר לי: "יתר לך על אחיך - לך יש כתר מלכות כי אסיר עולם אתה". וכיוון שהדברים נאמרו בתום ובבטחון, נסכו בי גאווה, עודדוני וחזקוני..."

(איש צדיק היה עמ' 126)

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

מעיקר הדין יכולים להעלות לתורה ב' אחים או בן ואביו זה אחר זה, אלא שפסק השלחן ערוך (או"ח קמא ו) כי אין עושים כן משום עין הרע. והוסיף מרן הרמ"א שהוא הדין כאשר האחד עולה ל'שביעי' והאחר ל'מפטיר'. אך אם קוראים מפטיר בספר אחר מהספר בו קראו את הפרשה, כגון בד' פרשיות, בראש חודש וכדומה, ניתן להעלותם זה אחר זה (מ"ב ס"ק כ).

הסביר מרן המשנה ברורה (ס"ק יח) שמשמעות החילוק בין עיקר הדין לחשש מפני עין הרע הוא במצב בו כבר העלו אחד אחר השני שאין לו לרדת, משום ביזוי ספר התורה החמור מהחשש מפני עין הרע, שכל עניינו הוא רק להימנע לכתחילה מלעשות כן. עוד הוסיף מרן המשנה ברורה (ס"ק יט) כי האמור הוא גם בסבא ונכד, אך במקום הצורך ניתן להתיר להם לעלות זה אחר זה. אך הכף החיים (ס"ק כז) סובר כי כל זה בנכד מבנו ולא בנכד מביתו.

כל האמור הוא בעלייה לתורה בזה אחר זה, אך להעלות את האחד ולאחר מכן לכבד את האחר בהגבהה או גלילה, או לכבד את האחד בהגבהה ואת האחר בגלילה - מותר במקום בו אין נוהגים להזכיר את שמות המכובדים הללו.

הרב אריה לוין זצ"ל - "דב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה |

תשובה |

קנינו בית חדש שנבנה על גבי קרקע חדשה, האם יש בכך איסור?

המקור לאיסור נמצא בצוואת רבי יהודה החסיד (אות טז-יז), אבל החת"ס (יו"ד סי' קלח) כתב שיניח תרנגול ותרנגולת למעט זמן בבית, וזה נחשב כמו שכבר דרו שם ואז אין ממה לחשוש. ומעניין שבד"ת (סי' קעט) הביא משו"ת חיים ביד (יו"ד סי' לב) שיניח שם תרנגול כנגד כל הזכרים ותרנגולת כנגד כל הנקבות, ושצריך שיהיו שם כל הלילה ובבוקר ישחט אותם שם השוחט, ויעשה את מצות כיסוי הדם, ובזה יש כפרה ואין מה לחשוש. ומצאתי באמת בספר מאור עיניים שמבאר עניין זה.. ולכן בבית שמעולם לא דרו בו ראוי ונכון להשתדל בעניין זה או עכ"פ לשים בו דגים חיים כאמור. ובנוסף יש להביא מניין ללימוד, כפי שמקובל בכל חנוכת הבית.

שאלה |

תשובה |

האם יש חשש מלשכור בית שמתו בו שלושה אנשים?

עניין זה הוא רק לחוששים לדברי צוואת ר' יהודה החסיד. וכל האמור הוא רק אם שלושתם מתו בתוך הבית ולא במקום אחר (ספר חסידים סי' תעח). ובלא זה אין שום חשש (בצה"ח ח"ג סי' מג).

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלט שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

אפשר להתחיל מנהיג?

שבט מביא את המטה שלו וכולם מחכים לראות מה יקרה, האם יהיה סימן ועל איזה מטה... ומה אתם חושבים שקורה? איזה פלא! המטה של שבט לוי עם פרחים. ברור לכולם שרצון ה' שמשה ואהרן ימשיכו להנהיג את כל העם.

האם קרה לכם שאמרתם למישהו דבר שלא הייתם צריכים להגיד?

אפשר להסתכל מסביבנו ואם אמרנו מילה פוגעת שלא היינו צריכים להגיד, או דיברנו אל מלמד, מורה, גננת, אמא או אבא שלא בכבוד, כמו שעשה קורח למשה, ואולי מישהו נפגע מאיתנו, אפשר לתקן, להגיד שטעינו ולבקש סליחה...

האם קרה לכם שדיברו אליכם בצדק שפגעה בכם?
התבוננו בדרכו של משה בפרשה - איך אפשר להגיד גם כמישהו טועה מולנו? איך משה הגיה לקורח והאנשים איתו כשאמרו לו דברים קשים ופוגעים?

בני ישראל ממשיכים במסע במדבר. קורח, שהיה משבט לוי, חושב שצריך להחליף את משה כמנהיג העם, והוא מגייס יחד איתו מנהיגים משבט ראובן ומאיתים וחמישים אנשים חשובים בעם. הם מסבירים למשה שאולי הוא לא נביא, אפשר להחליף אותו כי הוא טועה ולא מנהיג בטוב את העם. הם מוכיחים אותו שבני ישראל במדבר החם, תקועים במסע ארוך במקום להיות בארץ המובטחת, אותה ארץ זבת חלב ודבש שחיכו לה, וצריך לבדוק מה אפשר לעשות טוב יותר, כי עכשיו לא טוב לאף אחד.

הם רוצים להיות המנהיגים החדשים, כשהם טוענים כי כל בני ישראל קדושים - כולם שווים, והם בטוחים שמשה צריך להפסיק להנהיג וה' יחליט מיהו המנהיג הראוי.

משה מבין את התחושות הקשות של קורח והאנשים שאיתו, משה מתפלל עבורם ומציע להם הצעה לבדוק מה רצון ה'. משה מציע שכל אחד יביא מחתה - מעין כף ששמים בה את הקטורת, יקטיר בה קטורת ובבוקר ה' יסמן במי הוא בחר.

בבוקר, משה מבקש מכולם להתרחק כדי שלא יקרה להם כלום ובמקום לסמן מי נבחר, האדמה נפתחה, קורח וכל האנשים שאיתו נפלו בתוכה והאדמה נסגרה. בני ישראל מבוהלים, בורחים, ובאים בתלונות כלפי משה על האסון הנורא. ה' מבקש להוכיח לעם ישראל מה רצון ה' ואומר למשה שכל שבט יביא מטה - מקל משלו על מנת להראות במי ה' בחר ככהן. כל

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שאלות על הפרשה

1. מי חטאו עם קורח?
2. מי היה אביו של קרח?
3. מה קורח רצה לקבל ממשה?
4. מה לקחו מאתיים וחמישים האנשים?
5. מה קרה למטה של אהרן?
6. מאיזה שבט היו דתן ואבירם?
7. וְהִשְׁלַחְתִּי מִעָלַי אֶת תְּלִלֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - מה הכוונה?
8. את מי ה' מכנה מתנה?
9. מי השבט שמשרת בבית המקדש?
10. ממה היו עשויות המחטות?

עילאי ושלי אידדורפר מירושלים, איזה מרגש לקבל את התשובות שלכם.

זכיתם!

מתנה מיוחדת נשלחה אליכם בדואר.

יהי רצון שתמשיכו להאיר את העולם בתורה ומעשים טובים

ישיבת יקרים,

גם אתם יכולים לאלף תשובות לכתובת האייל:

kids@ish-tsadik.org.il

ואתנה מיוחדת תיאלץ בדואר לאחד מכם.

הרב אריה לין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

סיפור לאורו של ר' אריה

רבי אריה היה נוהג ללכת לבית חולים למתמודדי נפש, אלו אנשים שמתייסרים בכאב פנימי שלא תמיד יכולים להסביר אותו, ואחרים לא יודעים איך לעזור. הם מגיעים לבית חולים בתקווה למצוא ריפוי או הקלה. ר' אריה היה נוהג ללכת ולמסור חבילה לאחד החולים. פעם אחת הבן שלו הצטרף אליו ושאל את אביו: "אבא, מה הקשר המיוחד שלך לאדם הזה?". ענה רבי אריה: "פעם באתי לבקר בבית חולים זה, וראיתי את אחד המטופלים במצב לא טוב, והבנתי כי הסיבה היא משום שאין לו משפחה, ולכן הוא לא זוכה ליחס מכובד וראוי. לכן הודעתי להם כי אותו מטופל הוא בן משפחתי, על מנת שיתנו לו מעתה והלאה יחס טוב, כשאר החולים להם יש משפחות תומכות. ומאז אני משתדל לבוא פעם בחודש ולמסור חבילה לאותו אדם, שהוא "קרוב שלי", אני מתפלל לשלומם ודואג ליחס הצוות כלפיו".

בואו נמשיך את האור של ר' אריה בחיים שלנו:

לפעמים יש לידינו חבר, חברה, שכן, אח, או אחות שאנחנו רואים שאנשים מתייחסים אליו בדרך שפוגעת בו מאוד. זה בטח גורם לתחושות לא נעימות. אפשר שנסתכל סביבנו איפה אנחנו יכולים לעזור, לפעמים יכול לעזור גם רק להיות לידו, למסור לו פתק עם מילים טובות או להכין עבורו משהו משמח באופן קבוע, אפילו פעם בשבוע, שירגיש פחות לבד ואחרים ידעו שיש לידו אנשים טובים, כמו ר' אריה ובעזרת ה' יתייחסו אליו ברגישות בזכות הנוכחות שלכם, שנזכה להיות כמו ר' אריה.

שבת שלום!

